

# LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2020-10-27 Nr. 73-11

Vilnius

Posėdis įvyko 2020 m. spalio 27 d. 13.00–14.20 val. nuotoliniu būdu (pasitelkiant informacines ir ryšių technologijas).

Posėdžio pirmininkė – Rita Tamašunienė, vidaus reikalų ministrė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos (toliau – VESK) pirmininkė.

Posėdžio sekretorius – Kasparas Večerskis, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Civilinės saugos valdybos Civilinės saugos planavimo ir koordinavimo skyriaus vyriausiasis specialistas.

## **POSĖDŽIO DALYVIAI:**

### **VESK nariai:**

Saulius Greičius – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius, Arminas Mockevičius – Aplinkos ministerijos kancleris, Alenas Gumuliauskas – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kancleris, Darius Sadeckas – finansų viceministras, Daiva Beliackienė – Krašto apsaugos ministerijos kanclerė, Laimonas Ubavičius – Kultūros ministerijos kancleris, Arnoldas Pikžirnis – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Ministro Pirmininko patarėjas nacionalinio saugumo ir vidaus politikos klausimais, Gintaras Aliksandravičius – Susisiekimo ministerijos kancleris, Algirdas Šešelgis – sveikatos viceministras, Tomas Daukantas – Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kancleris, Ernestas Jurkonis – teisingumo viceministras, Jovita Neliupšienė – Užsienio reikalų ministerijos kanclerė, Renatas Požėla – policijos generalinis komisaras, Remigijus Bridikis – Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotojas, Rustamas Liubajevs – Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vadas.

### **Įgalioti asmenys:**

Dainius Bražiūnas – Energetikos ministerijos Energetinio saugumo grupės vadovas, Aušra Juodaitienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Administravimo departamento direktorė, Jurij Kornijenko – laikinai einantis Žemės ūkio ministerijos kanclerio pareigas, Mindaugas Steponavičius – Gynybos štabo viršininkas.

### **Kiti asmenys:**

Aurelijus Veryga – sveikatos apsaugos ministras – valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovas, Mindaugas Kanapickas – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus pavaduotojas, Tatjana Milkamanovič – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Civilinės saugos valdybos Civilinės saugos planavimo ir koordinavimo skyriaus viršininkė, Dainius Kaunas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupės vadovas, Mindaugas Akelaitis – Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Viešosios policijos valdybos viršininkas, Vilma Greckaitė – Seimo kanceliarijos Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto biuro patarėja, Darius Domarkas – Vidaus reikalų ministerijos Viešojo saugumo politikos grupės vyresnysis patarėjas, atliekantis grupės vadovo funkcijas, Darius Vasaris – Vidaus reikalų ministerijos Viešojo saugumo politikos grupės vyresnysis patarėjas, Sandra Zaborienė – Žemės ūkio ministerijos Strateginių pokyčių valdymo grupės patarėja.

## **POSĖDŽIO DARBOTVARKĖ:**

1. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos visoje šalyje dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės valdymo apžvalga ir tolesni veiksmai.

Pranešėjas – Sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga.

2. Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pasirengimas veikti COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atveju.

Pranešėjai – Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos generalinis komisaras Renatas Požėla, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vadas Rustamas Liubajevas, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius Saulius Greičius.

### **1. SVARSTYTA:**

**Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos visoje šalyje dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės valdymo apžvalga ir tolesni veiksmai.**

VESK pirmininkė paklausė, ar iš posėdyje dalyvaujančių VESK narių susidaro kvorumas ir pristatė darbotvarkės klausimus. Tada perdavė žodį sveikatos apsaugos ministrui – valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovui Aurelijui Verygai. Ministras paminėjo, kad situacija dėl COVID-19 viruso yra sparčiai blogėjanti ir antroji banga yra žymiai stipresnė nei pirmoji. Visame pasaulyje atvejų epideminė kreivė auga žymiai sparčiau nei mirčių. Europos Sąjungos valstybėse sergamumo skaičius auga eksponentiškai, Europa yra viena pirmaujančių pagal sergančiųjų skaičių. Vien Čekijoje sergamumas per 14 dienų yra 1300 sergamumo atvejų 100 tūkst. gyventojų. Ministras prognozuoja, kad kitą savaitę Lietuva, skirstant pagal šviesoforo spalvų principą, gali patekti į raudonųjų šalių skaičių (šiuo metu yra geltonojoje zonoje), kaip pietų ir vidurio Europos šalys, jei ir toliau išliks dabar matomos tendencijos. Ministras pristatė situaciją Lietuvoje: patvirtintų atvejų skaičius – 10 949, aktyvių atvejų skaičius – 6 600, mirties atvejų skaičius – 136, pasveikusių skaičius – 4 166, asmenų, esančių izoliacijoje, skaičius – 31 690, įvežtinių atvejų skaičius (nuo liepos 1 d.) – 378. Įvežtiniai atvejai, pasak ministro, praranda esmę, nes šalies viduje skaičiai stipriai išaugo, tačiau konstatavo, kad ir tyrimų skaičius labai išaugo, Lietuva viena iš daugiausiai testuojančių šalių Europoje. Ministras pristatė sergamumą šalyje pagal amžiaus grupes, didžioji dalis guldomų į ligoninę yra nuo 65 metų. Lietuvos epideminė kreivė vasarą beveik visiškai nukrito, viruso atvejų beveik nebuvo, tačiau nuo rudens išaugo keliais šimtais kartų. Pagal ligos plitimo greitį yra du scenarijai. Blogasis, kai per parą užsikrės po 2000 asmenų. Šiuo metu Lietuvoje skaičiuojamas 14 dienų sergamumo rodiklis 100 tūkst. gyventojų – 129 atvejai. Šalies savivaldybės, kaip ir Europos šalys, žymimos šviesoforo spalvomis. Raudonai žymimoms savivaldybėms siūloma įvesti karantiną, 15 savivaldybių iš žalios spalvos perėjo į geltoną.

Toliau A. Veryga pristatė pacientams ligoninėse turimų lovų skaičių. Anot jo, šiuo metu yra virš 17 tūkst. stacionaro lovų, iš jų virš 10 tūkst. užimtose. Sveikatos sistema kol kas nėra perkrauta, tačiau ji yra decentralizuota. Kai rajonų ligoninėse lovas, atskirus skyrius reikia pertvarkyti į vadinamąjį *Covid* režimą, tai to nenorima daryti. Šiuo metu COVID-19 sergantiesiems yra išskirta 663 lovos, 50 proc. jų užimta. Per praėjusią savaitę buvo paguldyta 60 naujų pacientų. Pagal tokią tendenciją po 10 dienų laisvų lovų gali nebelikti.

Ministras teigė, kad šiuo metu planinės paslaugos nėra stabdomos. Didieji miestai kol kas aprūpinti apsaugos priemonėmis, o ko trūksta, Sveikatos apsaugos ministerija turi rezerve. A. Veryga pristatė tolesnes COVID-19 viruso valdymo priemones – karantino režimai raudonai pažymėtose savivaldybėse ir ribojimai nacionaliniu mastu (sporto ir kiti masiniai renginiai). Ministras pasiūlė VESK priimti sprendimus dėl savivaldybių epidemiologinės situacijos vertinimo, kritinių paslaugų (sveikatos, švietimo, socialinių ir kt.) tęstinumo užtikrinimo, komunikacijos su gyventojais, taikomų ribojimų kontrolės užtikrinimo. VESK pirmininkė, sveikatos apsaugos ministras ir susisiekimu ministerijos kancleris aptarė Nacionalinio visuomenės sveikatos centro pajėgumų klausimą. Poreikio laikyti NVSC specialistus oro uostuose nebeliko, nes visą informaciją keliaujantis žmogus užpildo prieš išvykdamas. VESK pirmininkė, išklausiusi visas diskusijas, paklausė, ar VESK nariai pritaria A. Verygos siūlymams, nariai vieningai pritarė.

### **NUTARTA:**

1. Ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms:

1.1. įvertinti situaciją jų veiklos srityse ir per 2 savaites pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komitetui informaciją apie didžiausias susirūpinimą keliančias problemas ir siūlomus jų sprendimo būdus;

1.2. užtikrinti nuolatinę aiškią komunikaciją dėl jų veiklos srityse taikomų COVID-19 valdymo priemonių, koordinuojant ją su Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro Visuomenės informavimo grupe;

1.3. užtikrinti taikomų ribojimų kontrolę.

2. Savivaldybių administracijoms:

2.1. kiekvieną dieną vertinti epidemiologinę situaciją savivaldybės teritorijoje, sveikatos paslaugų, švietimo bei kitų svarbių sektorių funkcionavimą ir numatyti veiksmus dėl papildomų išteklių pasitelkimo paslaugoms sutrikus dėl užkrato išplitimo;

2.2. užtikrinti nuolatinę aiškią komunikaciją dėl epidemiologinės situacijos dinamikos ir jos valdymo priemonių taikymo su savivaldybės gyventojais;

2.3. apie priimtus sprendimus informuoti Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą;

2.4. užtikrinti taikomų ribojimų kontrolę.

3. Savivaldybių administracijoms, priskiriamoms geltonajai zonai, atsižvelgiant į valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo priimtus sprendimus dėl COVID-19 valdymo, imtis savalaikių veiksmų dėl koronaviruso infekcijos plitimo stabdymo.

4. Sveikatos apsaugos ministerijai:

4.1. bendradarbiaujant su savivaldybėmis skubiai imtis lovų, skirtų COVID-19 pacientams gydyti, pakankamumo (skaičiaus didinimo) užtikrinimo priemonių, pagal galimybes užtikrinant ir kitų sveikatos paslaugų teikimą. Esant išteklių trūkumui pateikti informaciją apie tai Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui ir konkrečius siūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komitetui;

4.2. įvertinti įrangos, reikalingos COVID-19 testavimui ir COVID-19 pacientų gydymui (asmeninės apsaugos priemonės, reagentai, kvėpavimo/ventiliavimo aparatai ir kt.), atsargas ir imtis priemonių jų pakankamumui užtikrinti. Esant išteklių trūkumui pateikti informaciją apie tai Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui ir konkrečius siūlymus Lietuvos Respublikos Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komitetui.

5. Valstybės rezervo tvarkytojams tęsti valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kaupimą, ypatingą dėmesį skiriant priemonėms, reikalingoms COVID-19 situacijai valdyti ir padariniams šalinti.

## **2. SVARSTYTA:**

**Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pasirengimas veikti COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atveju.**

Policijos generalinis komisaras Renatas Požėla pristatė, kaip tvarkosi institucija esant COVID-19 viruso grėsmei. Šiuo metu yra 38 sergantys darbuotojai ir 69 izoliacijos vietose, tačiau jų sergamumo forma nėra sunki. Didžioji dalis užkrato nešiotojų susirgo privačioje erdvėje. Kalbėdamas apie darbo organizavimą, generalinis komisaras teigė, kad institucija turi tarnybinius teisės aktus, kuriais reguliuoja savo veiklą, yra įvertinti įvairūs scenarijai, pasirengta dirbi neeilinėmis sąlygomis. R. Požėla minėjo, kad neramina artėjantis Vėlinių savaitgalis, nes kai kurie žmonės netaisyklingai dėvi kaukes, nesilaiko saugaus atstumo, kiti apskritai neigia viruso grėsmę. Policija yra sukūrusi 3-4 socialines reklamas apie viruso grėsmę.

Anot generalinio komisaro, visi administracijos darbuotojai dirba nuotoliniu būdu, tačiau apie 30 procentų pajėgumų priversti reaguoti į įvykius, kurie kelia grėsmę asmens sveikatai ir gyvybei. Pareigūnai, vykdydami patruliavimą, nemigruoja. Sutarta, kad viename pajėgų vienetė dirbtų tie patys pareigūnai. Policijos darbuotojai kontaktuotų ne daugiau kaip su 3 kolegomis per dieną ir ne daugiau kaip su 5 kolegomis per savaitę. Organizuojant policijos funkcijų vykdymą rekomenduojama formuoti nemažesnę nei 15–20 proc. pareigūnų, kurie ne mažiau kaip 14 dienų iš eilės nevykdo funkcijų darbo vietoje, rezervą. Darbuotojai, bendravę su patvirtintais susirgusiais asmenimis, nušalinami nuo darbo ir turi saviizoliuotis, jei bendraudami nenaudojo rekomenduojamų asmens apsaugos priemonių. Tokių darbuotojų, kaip įmanoma skubiau, paimamas mėginys dėl COVID-19 užsikrėtimo. Esant neigiamam atsakymui, darbuotojas tęsia tarnybą nustatyta tvarka. Esant teigiamam atsakymui, darbuotojas turi vykdyti gydytojo nurodymus. Pristatydamas policijos turimas

asmens apsaugos priemonės, generalinis komisaras teigė, kad jų turima nuo pusės iki 2 metų laikotarpiui, tačiau pirkimai vykdomi nuolat. Baigdamas savo pristatymą jis teigė, kad matant vis blogėjančią situaciją šalyje dėl viruso, policija turi pasirengusi miestų blokavimo taktinius planus. Ministrė R. Tamašunienė paklausė, kaip sekasi išorinė kontrolė savivaldybėse. R. Požėla paminėjo, kad sprendimų kontrolė savivaldybėse yra, pavestos funkcijos vykdomos, tačiau didesnei kontrolei visada reikia sprendimų valstybės mastu.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas Rustamas Liubajevs teigė, kad šiuo metu ne visi kontrolės punktai yra atidaryti, todėl tai leidžia lanksčiau žiūrėti į situaciją, galima pergrupuoti turimas pajėgas. Kalbėdamas apie asmens apsaugos priemonių įsigijimą, vadas teigė, kad yra pasirašyta ilgalaikė 3 metų sutartis dėl priemonių įsigijimo ir vis įsigijama naujų. Spalio 5 d., kai padėtis dėl COVID-19 viruso ėmė blogėti, vadas pasirašė įsakymą, kuriuo pavesta struktūrinių padalinių vadovams sugriežtinti priemonės dėl įvairiausių renginių, mokymų, komandiruočių, nes buvo atvejis, kai pareigūnas grįžo iš operacijos ir jo testo rezultatas buvo teigiamas. Šiuo metu institucijoje yra 2 sergantys pareigūnai, 27 saviizoliacijoje, 3 – kiti sergantys darbuotojai ir 21 saviizoliacijoje.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktorius Saulius Greičius teigė, kad nuo pat pandemijos pradžios vidiniais teisės aktais nustatė, kaip vykdyti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimus ir rekomendacijas. Problema yra ta, kad nemažai darbuotojų dėl darbo grafikų specifikos turi 2-3 darbus, susirgimus žmonės atsineša iš išorės. Šiuo metu yra 9 sergantys pareigūnai, 43 saviizoliacijoje ir 4 sergantieji dirba pagal darbo sutartį. Kalbėdamas apie aprūpinimą asmens apsaugos priemonėmis, direktorius minėjo, kad padaliniai aprūpinti pagal poreikį, trūkumo nėra. Turimų priemonių pakanka 3 mėn., papildomai vykdomi pirkimai dėl dezinfekcinio skysčio ir asmens apsaugos priemonių.

Vertindamas veiklos pokyčius, S. Greičius sakė, kad pagal esamą situaciją sustabdytos prevencinės akcijos. Dabar prevencinės priemonės vykdomos per žiniasklaidą, socialinius tinklus, anksčiau pareigūnai fiziškai aplankydavo apie 120 tūkst. gyventojų.

Direktorius minėjo, kad departamentas teikia pagalbą medikams, tam yra sukurti atskiri reagavimo pajėgumai, kad virusas neplistų pamainose. Tie žmonės yra aprūpinti visomis reikiamomis apsaugos priemonėmis. O ten, kur yra susirgimai, keičiamas pamainų režimas iš 4 į 3. Visa tai pasiteisina, šiai dienai su funkcijų vykdymu, išskyrus prevenciją, problemų nekyla.

Ministrė padėkojo už pristatymą ir informavo, kad Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos yra parengusi dezinfekavimo modulius ir, esant reikalui, galėtų labai greitai pagelbėti kitoms valstybės institucijoms ar tarnyboms.

#### **NUTARTA:**

1. Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos ir Viešojo saugumo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos kiekvienos savaitės pradžioje teikti Vidaus reikalų ministerijai informaciją apie didžiausias susirūpinimą keliančias problemas, susijusias su tarnybos pasirengimu veikti COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atveju, ir siūlomus jų sprendimus.

2. Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos numatyti specialiąsias priemones dėl COVID-19 valdymo Vėlinių savaitgalio metu.

Vidaus reikalų ministrė,  
Lietuvos Respublikos Vyriausybės  
ekstremalių situacijų komisijos pirmininkė

Rita Tamašunienė

Posėdžio sekretorius

Kasparas Večerskis